

Pomorze
Zachodnie

**Nowelizacja ustawy
Prawo o stowarzyszeniach.
Ewidencja, rejestracja, nadzór
nad stowarzyszeniami.**

Sarbinowo, 20.05.2016 r.

Historycznie...

Prawo o stowarzyszeniach jest wyznacznikiem obywatelskiej aktywności:

- w 1984/89 zostało zarejestrowanych 287 fundacji i nieliczne stowarzyszenia (na podstawie odrębnych przepisów i ustaw)
- od 1989 r. ustawa powoduje ujawnienie się niezwyklej obywatelskiej aktywności: np. w 1996 r. działa 5025 fundacji i 40 tys. stowarzyszeń
- w 2015 r. zarejestrowanych było 100 000 stowarzyszeń i 17 000 fundacji

Inicjatywa zmian...

- pomysł nowelizacji wyszedł ze środowiska pozarządowego
- konsultacje na kolejnych etapach prowadzone były we wszystkich regionach Polski w trakcie spotkań, konferencji oraz przez Internet
- ostateczny kształt założeń został przedstawiony i przyjęty w 2011 r.
- projekt ustawy, który powstał na bazie tych założeń, wsparty został przez zespół ekspertów przy Prezydencie Komorowskim, a uchwaloną 25.09.2015 roku ustawę o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw podpisał Prezydent Andrzej Duda

Legislacja

- Publikacja 19 listopada 2015
- Wejście w życie 6 m-cy od dnia publikacji
czyli **20 maja 2016 r.**

Bieżąca działalność stowarzyszenia

- art. 10 ust 1 pkt 5a ustawy dopuszcza możliwość wynagradzania członków zarządu stowarzyszenia (o ile przewiduje to statut) za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją w organizacji za faktyczne czynności, a nie za samo bycie w zarządzie
- w umowach między stowarzyszeniem a członkiem zarządu oraz w sporach z nimi stowarzyszenie reprezentuje członek komisji rewizyjnej lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zebrania członków lub delegatów (art. 11 ust 4)

Bieżąca działalność stowarzyszenia

- walne zebranie członków może powołać więcej niż jednego pełnomocnika, mogą to być też dotychczasowi członkowie zarządu (ustawa tego nie zakazuje)

Pełnomocnik konieczny do umów

W umowach między stowarzyszeniem a członkiem zarządu oraz w sporach z nim stowarzyszenie reprezentuje członek organu kontroli wewnętrznej wskazany w uchwale tego organu lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zebrania członków (zebrania delegatów)

Założenie stowarzyszenia

- Zmniejszenie ilości założycieli **z 15 do 7**.
- Likwidacja komitetu założycielskiego, to Zarząd dokonuje rejestracji nowo utworzonego stowarzyszenia w KRS.
- Organ nadzoru nie opiniuje już statutu nowo powołanego podmiotu.

Sąd a organ nadzoru

- O wpisie stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego sąd zawiadamia właściwy organ nadzorujący, przesyłając mu jednocześnie odpis postanowienia o wpisie, statut stowarzyszenia, listę założycieli i podjęte uchwały.
- O wykreśleniu stowarzyszenia z Krajowego Rejestru Sądowego sąd zawiadamia właściwy organ nadzorujący, przesyłając mu odpis postanowienia o wykreśleniu

Ważne

Zarząd stowarzyszenia ma obowiązek **niezwłocznie** zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu.

W sprawie wpisu zmiany statutu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego stosuje się odpowiednio zasady i tryb przewidziane dla wpisu stowarzyszenia do tego rejestru.

WAŻNE

O wpisie zmiany statutu stowarzyszenia sąd zawiadamia właściwy organ nadzorujący, przesyłając mu odpis postanowienia i tekst jednolity zmienionego statutu.

Terminy w KRS

- W maju 2016 r. z ustawy Prawo o stowarzyszeniach zniknie 3-miesięczny termin na rozpoznanie wniosku o rejestrację. Prawo o stowarzyszeniach w ogóle nie wspomni o terminie, co oznacza, że zastosowanie będzie miał termin ogólny zapisany w innej ustawie – w ustawie z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.
- (art. 20a. ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym) Wniosek o wpis sąd rejestrowy **rozpoznaje nie później niż w terminie 7 dni** od daty jego wpływu do sądu.

Terminy w KRS

Co może opóźnić rejestrację stowarzyszeń?

- 1) Po pierwsze: sądy rejestrowe, które nie będą już współdziałały z organem nadzoru pracy polegającej na ocenianiu statutów, mogą teraz same wnikliwiej sprawdzać te dokumenty.
- 2) Po drugie: traktowanie terminu zapisanego w art. 20a ustawy o KRS jako terminu instrukcyjnego – czyli takiego, który (w uproszczeniu) powinien być przez sąd co do zasady dotrzymany, ale też jego przekroczenie nie rodzi poważniejszych konsekwencji.

Nadzór nad stowarzyszeniami

- Organ nadzorujący sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń wyłącznie w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa i postanowieniami statutu.
- Organ nadzorujący ma prawo w wyznaczonym terminie żądać:
 1. dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia **odpisów uchwał** walnego zebrania członków (zebrania delegatów),
 2. niezbędnych wyjaśnień od władz stowarzyszenia.

Organ nadzorujący jest obowiązany wskazać uzasadnienie do podjętych działań nadzorczych.

- W przypadku niezastosowania się stowarzyszenia do żądań organu nadzoru - sąd, na wniosek organu nadzorującego, może nałożyć grzywnę w wysokości jednorazowo nieprzekraczającej **5 000 zł.**
- Od grzywny można zwolnić, jeżeli po jej wymierzeniu stowarzyszenie niezwłocznie zastosuje się do żądań organu nadzorującego. Stowarzyszenie, w terminie 7 dni, może wystąpić do sądu o zwolnienie od grzywny

Czynności nadzorcze

W razie stwierdzenia przez organ nadzoru, że działalność stowarzyszenia jest niezgodna z prawem lub narusza postanowienia statutu organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, organ nadzoru może:

- wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie,
- udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia lub wystąpić do sądu

Czynności nadzorcze

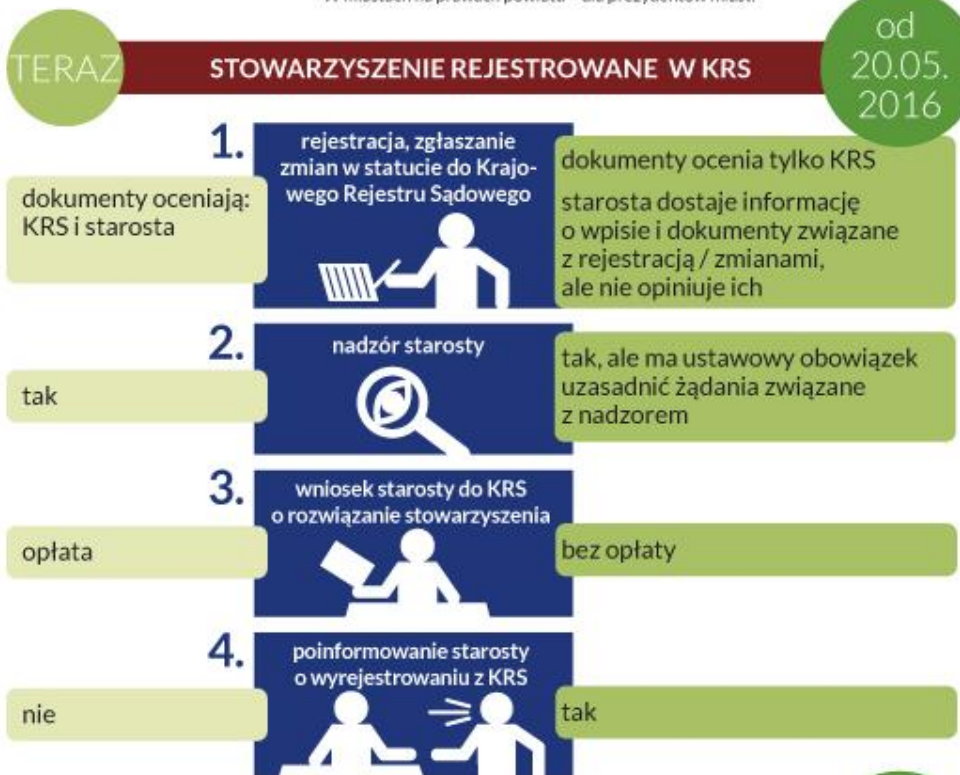
Sąd, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może:

- 1) udzielić upomnienia władzom stowarzyszenia,
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia,
- 3) rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie prawa albo postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem.

Nowelizacja stowarzyszeń

7 zmian ważnych dla starostw*

* W miastach na prawach powiatu - dla prezydentów miast.

Uwaga: Do 20.05.2018 stowarzyszenia zwykłe dostosowują się do nowych przepisów i zgłaszają do nowej ewidencji. Te, które tego nie zrobią będą rozwiązane z mocy prawa.

Ustanowienie kuratora

- Jeżeli stowarzyszenie nie posiada zarządu zdolnego do działań prawnych, sąd, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, ustanawia dla niego kuratora.
- Kurator jest obowiązany do zwołania w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy walnego zebrania członków (zebrania delegatów) stowarzyszenia w celu wyboru zarządu. Do czasu wyboru zarządu, kurator reprezentuje stowarzyszenie w sprawach majątkowych wymagających bieżącego załatwienia.

Ustanowienie kuratora

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, sąd może przedłużyć okres, na jaki został ustanowiony kurator, nie dłużej niż o 6 miesięcy, jeżeli jego czynności nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu na który został powołany.

Rozwiązanie stowarzyszenia

Sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia na wniosek kuratora, jeżeli pomimo podejmowanych przez kuratora czynności, nie wybrano władz stowarzyszenia i nie ma warunków do ich wyłonienia.

Rozwiązanie stowarzyszenia

Sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia na wniosek organu nadzorującego, w przypadku gdy:

- 1) liczba członków stowarzyszenia jest mniejsza niż liczba członków wymaganych do jego założenia,
- 2) stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy

Ważne!

**Wnioski organu nadzorującego
wnoszone do sądu w ramach
sprawowanego nadzoru, są wolne od
opłat sądowych.**

Oddziały terenowe – w końcu wszystko jasne!

- wprowadzenie wymogu określania w statucie warunków jakie muszą być spełnione aby terenowa jednostka organizacyjna mogła uzyskać osobowość prawną, jeżeli taką możliwość przewiduje statut
- terenowa jednostka organizacyjna z osobowością prawną działa na podstawie statutu organizacji macierzystej w zakresie i w sposób w nim określony, a pozostały po jej likwidacji majątek pozostaje majątkiem stowarzyszenia

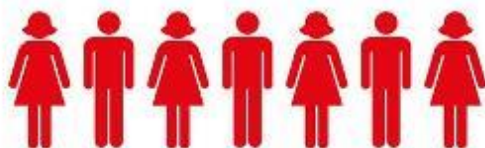
Oddziały terenowe – w końcu wszystko jasne!

- postępowanie w sprawach o wpis terenowych jednostek organizacyjnych do rejestru stowarzyszeń jest wolne od opłat sądowych
- umożliwienie wprowadzenia do terenowej jednostki organizacyjnej z osobowością prawną zarządu komisarycznego uchwałą określonego w statucie organu stowarzyszenia, jeżeli jej działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie przepisów prawa lub statutu stowarzyszenia i statut stowarzyszenia tak stanowi
- wprowadzenie obowiązku badania przez sąd rejestrowy, w postępowaniu o wpis terenowej jednostki organizacyjnej do KRS, czy zostały spełnione przez nią warunki uzyskania osobowości prawnej określone w statucie

Co po nowelizacji?

od 20.05.2016

mniej członków i członkiń
minimum 7

podpisywanie
umów z zarządem

stowarzyszenie nieprowadzące
działalności gospodarczej
nie płaci za zgłaszanie zmian
do KRS

ureguluj
w statucie zapisy

o oddziałach
terenowych

o wynagrodzeniu dla
członków zarządu za
pełnione funkcje

do 20.05.2018

Dostosowania

Do **20 maja 2018 r.** stowarzyszenia mają czas, żeby w pełni dostosować się do nowego kształtu Prawa o stowarzyszeniach tj.:

- ✓ **stowarzyszenia**, które muszą lub chcą dostosować swoje statuty. Np. te, które mają oddziały (terenowe jednostki organizacyjne) powinny w statutach określić zasady rozwiązywania tych oddziałów. Przykładowo: jeśli stowarzyszenie będzie planowało opłacać pracę członków zarządu, musi dokonać odpowiedniego zapisu w statucie (będzie to właśnie dostosowanie statutu do nowych przepisów). Ale jeśli w stowarzyszeniu nie ma potrzeby wynagradzania członków zarządu (a takich stowarzyszeń będzie zdecydowana większość), nie będzie trzeba poprawiać statutu.

Jak założyć stowarzyszenie zwykłe?

- Już sama wola założycieli, czyli podjęcie przez nich decyzji o utworzeniu stowarzyszenia zwykłego i uchwalenie regulaminu działalności, powoduje powstanie stowarzyszenia.
- Aby jednak taki podmiot mógł podjąć działania, założyciele muszą na piśmie zgłosić utworzenie stowarzyszenia do organu nadzorującego – starosty/prezydenta miasta na prawach powiatu

Stowarzyszenia zwykłe po 20 maja 2016 r.

Ułomna osobowość prawna, konieczna do funkcjonowania

- (art. 40, ust. 1a)
Stowarzyszenie zwykłe może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane.
- (art. 42, ust. 2)
Stowarzyszenie zwykłe uzyskuje środki na działalność ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz ofiarności publicznej.
- (art. 42, ust. 3)
Stowarzyszenie zwykłe może otrzymywać dotacje na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Stowarzyszenia zwykłe po 20 maja 2016 r.

- **nadal 3 osoby**
- **nadal regulamin, który** powinien określać:
 - ✓ nazwę stowarzyszenia zwykłego,
 - ✓ cel lub cele stowarzyszenia,
 - ✓ teren i środki działania,
 - ✓ siedzibę,
 - ✓ przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd,
 - ✓ zasady dokonywania zmian regulaminu,
 - ✓ sposób nabycia i utraty członkostwa,
 - ✓ sposób rozwiązania stowarzyszenia zwykłego.

Dodatkowo, jeśli stowarzyszenie będzie chciało mieć **zarząd**:

- ✓ tryb jego wyboru oraz uzupełniania składu,
- ✓ kompetencje,
- ✓ warunki ważności jego uchwał,
- ✓ sposób reprezentowania stowarzyszenia zwykłego, w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych.

Wniosek o wpis do ewidencji

- Do starosty składamy pisemny wniosek o wpis do ewidencji. Wniosek może złożyć przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykłe albo zarząd (jeśli stowarzyszenie zwykłe zdecydowało się na jego powołanie).
- Do wniosku trzeba dołączyć:
 - ✓ regulamin działalności,
 - ✓ listę założycieli stowarzyszenia zwykłego, zawierającą ich imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania oraz własnoręczne podpisy założycieli,
 - ✓ imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer PESEL przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo członków zarządu,
 - ✓ imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer PESEL członków organu kontroli wewnętrznej, o ile regulamin działalności przewiduje ten organ,
 - ✓ adres siedziby stowarzyszenia zwykłego.

Jeżeli wniosek o wpis składa zarząd, podpisują go wszyscy członkowie zarządu.

Kiedy stowarzyszenie zaczyna działać?

- Stowarzyszenie zwykle powstaje i może rozpocząć działalność z chwilą wpisu do ewidencji (art. 40a. ust 1).
- Starosta powinien dokonać wpisu do ewidencji w terminie 7 dni od złożenia wniosku.
- Jeśli jednak wniosek zawiera braki, może wezwać do ich uzupełnienia. Termin na uzupełnienie to 14 dni.

Opłaty

- złożenie wniosku o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych oraz sam wpis są bezpłatne;
- opłatę trzeba ponieść za wydanie zaświadczenia potwierdzającego wpis do ewidencji, potrzebny przy wydawaniu numeru REGON; opłata skarbową za wydanie takiego zaświadczenia, zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej, wynosi 17 zł.

Obowiązki stowarzyszenia zwykłego

- **REGON** – aby go uzyskać należy zgłosić się do urzędu statystycznego właściwego ze względu na swoją siedzibę, powinno się załączyć swój regulamin i kopię zaświadczenia o wpisie do ewidencji stowarzyszeń, numer REGON otrzymujemy w ciągu 7 dni;
- **NIP** - obowiązek posiadania numeru NIP przez stowarzyszenia zwykłe wynika z obowiązujących przepisów, m. in. z ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, która wskazuje, że również jednostki niemające osobowości prawnej, tak jak stowarzyszenia zwykłe, są zobowiązane posiadać numer NIP. O NIP stowarzyszenie zwykłe występuje do właściwego ze względu na swoją siedzibę urzędu skarbowego, wypełniając druk zgłoszenia NIP-2;
- **konto bankowe** - przepisy nie regulują kwestii, czy stowarzyszenie zwykłe ma obowiązek posiadać konto bankowe. Większość urzędów nie wymaga podania numeru konta od stowarzyszenia zwykłego;
- **księgowość/sprawozdania** - z ustawy o rachunkowości wynika, że organizacje niemające osobowości prawnej także podlegają zasadom rachunkowości.

Osobowość prawna stowarzyszeń zwykłych

1. Stowarzyszenie zwykłe może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane.
2. Każdy członek odpowiada za zobowiązania stowarzyszenia zwykłego bez ograniczeń całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi członkami oraz ze stowarzyszeniem.
Odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy egzekucja z majątku stowarzyszenia zwykłego okaże się bezskuteczna.

Reprezentacja

- Stowarzyszenie zwykle reprezentuje przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykle albo zarząd.
- Podejmowanie przez przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykle albo zarząd czynności przekraczających **zakres zwykłego zarządu** wymaga uprzedniej zgody wszystkich członków stowarzyszenia zwykłego oraz udzielenia przez nich pełnomocnictwa do dokonania tych czynności.

Reprezentacja

Czynnościami przekraczającymi zakres zwykłego zarządu są w szczególności:

- nabycie oraz zbycie nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego,
- ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego (np. użytkowanie, zastaw, hipoteka),
- zawarcie umowy kredytu albo pożyczki,
- przejęcie długu, uznanie długu, zwolnienie z długu, przystąpienie do długu, zawarcie umowy poręczenia lub zawarcie innej podobnej umowy,
- zaciągnięcie innych zobowiązań przekraczających wartość 10 000 zł.

Korzyści

- posiadanie ułomnej osobowości prawnej
- realna możliwość działania
- korzystanie z różnych źródeł finansowania:
 - ✓ darowizny
 - ✓ dotacje jednostek samorządu terytorialnego
 - ✓ zbiórki publiczne
- współpraca z administracją publiczną i biznesem
- współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi
- możliwość starania się o status OPP

Stowarzyszenie zwykle nie może

- powoływać terenowych jednostek organizacyjnych,
- zrzeszać osób prawnych,
- prowadzić działalności gospodarczej,
- prowadzić odpłatnej działalności pożytku publicznego.

Majątek

- stowarzyszenie zwykle uzyskuje środki na działalność ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz ofiarności publicznej
- może otrzymywać dotacje na zasadach określonych w odrębnych przepisach

Zakazanie działalności

Sąd rejestrowy, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może zakazać założenia stowarzyszenia zwykłego, jeżeli nie spełnia ono warunków określonych w przepisach prawa.

Wpis do ewidencji

Organ nadzorujący dokonuje wpisu do ewidencji w terminie 7 dni od dnia:

- wpływu wniosku o wpis, jeżeli nie został złożony wniosek, o zakazanie działalności
- uprawomocnienia się orzeczenia odrzucającego albo oddalającego wniosek

Wpis do ewidencji

Organ nadzorujący informuje niezwłocznie przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd o dokonaniu wpisu do ewidencji albo bezskuteczności wniosku o wpis.

Ewidencja

Rozporządzenie reguluje sposób prowadzenia ewidencji stowarzyszeń zwykłych, wzór ewidencji oraz szczegółową treść wpisów.

Ewidencja stowarzyszeń zwykłych- elementy

- nazwa stowarzyszenia zwykłego, jego cel lub cele, teren i środki działania oraz adres siedziby,
- imię i nazwisko przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo członków zarządu oraz sposób reprezentowania stowarzyszenia zwykłego przez zarząd, o ile regulamin działalności przewiduje ten organ,
- imię i nazwisko członków organu kontroli wewnętrznej, o ile regulamin działalności przewiduje ten organ,

Ewidencja stowarzyszeń zwykłych- elementy

- informacje o regulaminie działalności i jego zmianach,
- informację o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego,
- informacje o przekształceniu lub rozwiązaniu stowarzyszenia zwykłego,
- imię i nazwisko likwidatora stowarzyszenia zwykłego,
- informacje o zastosowaniu wobec stowarzyszenia zwykłego środków nadzoru.

Zgłaszanie zmian

- Stowarzyszenie zwykle składa organowi nadzorującemu, w **terminie 7 dni** od dnia wystąpienia zdarzenia uzasadniającego zmianę danych, wniosek o zamieszczenie w ewidencji zmienionych danych, załączając dokumenty stanowiące podstawę zmiany.
- Przepisy o wpisie do ewidencji stosuje się odpowiednio.

Ewidencja

- Ewidencja jest jawna i udostępniana na stronie podmiotowej organu nadzorującego w Biuletynie Informacji Publicznej.
- Każdy ma prawo otrzymania zaświadczeń z ewidencji.
- Dokumenty złożone do organu nadzorującego stanowią akta ewidencyjne, które są dostępne dla osób mających interes prawny.
- Ewidencja może być prowadzona w systemie teleinformatycznym.

Dostosowania

Stowarzyszenia zwykłe, które działały przed wejściem w życie nowych przepisów, czyli przed 20 maja 2016 r. muszą do **20 maja 2018 r.** uzyskać wpis do nowej ewidencji. Jeśli wpisu nie uzyskają, zostaną rozwiązane z mocy prawa.

Uwaga: Do 20.05.2018 stowarzyszenia zwykłe dostosowują się do nowych przepisów i zgłaszają do nowej ewidencji. Te, które tego nie zrobią będą rozwiązane z mocy prawa.

Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego w rejestrowe

- Stowarzyszenie zwykłe liczące co najmniej siedmiu członków, może przekształcić się w stowarzyszenie.
- Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego wymaga zgody wszystkich członków stowarzyszenia zwykłego, wyrażonej w drodze uchwały, zawierającej:
 - 1) nazwę i siedzibę stowarzyszenia,
 - 2) powołanie władz stowarzyszenia,
 - 3) przyjęcie statutu stowarzyszenia, który stanowi załącznik do uchwały,

Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego w rejestrowe

4) sprawozdanie finansowe stowarzyszenia zwykłego sporządzone na określony dzień w miesiącu poprzedzającym podjęcie uchwały o przekształceniu, które stanowi załącznik do uchwały.

Informację o podjęciu uchwały o przekształceniu przedstawiciel reprezentujący stowarzyszenie zwykłe albo zarząd stowarzyszenia niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości oraz zawiadamia o podjęciu tej uchwały wierzycieli stowarzyszenia zwykłego.

Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego w rejestrowe

- Przekształcenie stowarzyszenia zwykłego następuje z chwilą wpisu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego.
- Sąd rejestrowy przesyła niezwłocznie właściwemu organowi nadzorującemu odpis postanowienia o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego wraz z zaświadczeniem o wpisie stowarzyszenia. Właściwy organ nadzorujący z urzędu wykreśla stowarzyszenie zwykłe z ewidencji.

Procedura

- Wniosek o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego składają i podpisują wszyscy członkowie zarządu.
- Do wniosku dołącza się uchwałę o przekształceniu wraz z zaświadczeniem o wpisie stowarzyszenia zwykłego do ewidencji, wydanym nie wcześniej niż na 3 miesiące przed dniem podjęcia uchwały o przekształceniu.
- **Stowarzyszenie zwykłe zostaje rozwiązane bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego z chwilą wpisu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego.**

- Z chwilą wpisu stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego wstępuje ono we wszystkie prawa i obowiązki stowarzyszenia zwykłego, a członkowie stowarzyszenia zwykłego stają się członkami stowarzyszenia.
- Ujawnienie w księgach wieczystych lub rejestrach publicznych przejścia na stowarzyszenie praw ujawnionych w tych księgach lub rejestrach następuje na wniosek stowarzyszenia.

Członkowie przekształcanego stowarzyszenia zwykłego odpowiadają na dotychczasowych zasadach, solidarnie ze stowarzyszeniem za zobowiązania stowarzyszenia zwykłego, powstałe przed dniem przekształcenia, przez okres roku, licząc od dnia przekształcenia. Odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy egzekucja z majątku stowarzyszenia okaże się bezskuteczna.

Statut

Statut to najważniejszy wewnętrzny dokument – „konstytucja” organizacji – to pisemnie potwierdzona informacja o zasadach działania stowarzyszenia.

Statut

Art. 10. 1. ustawy Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

- 1) nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji,
- 2) teren działania i siedzibę stowarzyszenia,
- 3) cele i sposoby ich realizacji,
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków,

Statut

5) władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje,

5a) możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją;

6) sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia;

7) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich,

8) zasady dokonywania zmian statutu,

9) sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

Statut

Kiedy statut organizacji jest prawomocny, czyli od kiedy obowiązuje?

Statut jest prawomocny, czyli obowiązuje, od momentu zatwierdzenia go przez sąd, a nie od momentu podjęcia uchwały o przyjęciu (lub o zmianie statutu, jeśli dotyczy to już działającego stowarzyszenia/fundacji) przez członków stowarzyszenia na walnym zebraniu czy też przez fundatora czy inny upoważniony do tego organ.

Statut - orzecznictwo

- **postanowienie z 11 października 1995 r., I PRN 28/95**
Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że prawo do interpretowania przepisów statutu stowarzyszenia przysługuje przede wszystkim jego władzom i organom. Do kompetencji nadzorujących działania stowarzyszenia organów administracji publicznej i niezawisłych sądów należy zaś ocena, czy interpretacja przyjęta przez organy stowarzyszenia odpowiada obowiązującemu prawu i czy praktyka stosowania przepisów statutu przez stowarzyszenia nie prowadzi do sytuacji, których prawo zaakceptować nie może. Nie można jednak akceptować stanowiska, zgodnie z którym organ nadzoru może – stwierdzając, że tylko przyjęta przez niego interpretacja jest autentyczna – domagać się od stowarzyszenia, by ukształtowały przepisy swego statutu zgodnie z interpretacją przyjętą przez administrację.

Statut - orzecznictwo

- **wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 1990 roku (I PR 440/90)** – zmiany statutu wchodzi w życie z dniem podjęcia uchwały
- **Sąd Apelacyjny w Poznaniu** w uzasadnieniu wyroku z 31 stycznia 1996 r. I ACr 615/950 uznał, że zmiany w statucie stają się obowiązujące z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisie tych zmian do rejestru.
Skutek konstytutywny wpisu zmian statutu stowarzyszenia przyjął również wyrokiem z 1 sierpnia 1996 r. syng. Akt I ACr 376/96, który uznał w konkretnym przypadku, że **statut nie zatwierdzony przez organ rejestrowy** nie może stanowić o sposobie reprezentacji.

Statut – najczęściej popełniane błędy

- przypisywanie organom niezgodnych z przepisami prawa kompetencji
- niejednolite stosowanie nazewnictwa organów Stowarzyszenia
- wskazywanie bądź przytaczanie błędnych zapisów z rozporządzeń
- błędne stosowanie zasad technik prawodawczych

Najczęściej popełniane błędy

- nieprzestrzeganie zapisów statutu oraz regulaminów (łamania kompetencji do zaciągania zobowiązań, brak upoważnień do podejmowania czynności zwykłego zarządu)
- nieprawidłowości podczas zwoływania i przeprowadzania Walnych Zebrań Członków; (terminy powiadamiania, brak kompetencji do podpisywania zawiadomień, błędy w stwierdzaniu kworum, posługiwanie się pełnomocnictwami,
- nieczytelne i niekompletne przygotowywanie list członków, będących jednocześnie listą obecności na posiedzeniach;

Najczęściej popełniane błędy

- błędy w protokołowaniu posiedzeń (brak wszystkich wymaganych dokumentów – protokołów komisji skrutacyjnych czy komisji uchwał i wniosków, list obecności, podpisów, załączników)
- braki w deklaracjach członkowskich (aktualizacja reprezentantów samorządów, brak załączników, niekompletne druki deklaracji)

Najczęściej popełniane błędy

- brak prowadzenia ewidencji składek członkowskich, nadzoru nad poborem składek, windykacji zaległości;
- nieprzestrzeganie obowiązku informowania organu nadzoru o dokonanych zmianach w składach organów;

Pełnomocnictwo/upoważnienie

Sama ustawa Prawo o stowarzyszeniach nie przesądza, czy swoje uprawnienia członkowie mogą realizować przez pełnomocnika.

Mimo wątpliwości co do możliwości udziału w posiedzeniach pełnomocników i wykonywania prawa głosu opartych na założeniu, iż prawa członkowskie są ściśle związane z osobą i nie mogą być realizowane przez pełnomocnika, można opowiedzieć się za takim wariantem jednak w sytuacji, gdy możliwość taką przewidywałby przepis **rangi ustawowej lub statutu stowarzyszenia.**

Pełnomocnictwo/upoważnienie

- **postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 17 października 2000 r., I ACa 119/00**

Zgodnie z art. 95 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeksu Cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm)

„Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela”, przy czym czynność taka w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego.

Organ wykonawczy

Od kiedy zaczyna działać nowy zarząd – od momentu wybrania czy od momentu rejestracji w KRS?

W literaturze i w praktyce spotyka się stanowisko, że nowy zarząd może zacząć działać od momentu wybrania go na walnym zebraniu (w stowarzyszeniu) lub przyjęcia uchwały o jego wyborze przez właściwy organ (w fundacji).

Praktyka wskazuje, że w działającym już stowarzyszeniu/fundacji udzielnie absolutorium (czyli przyjęcie sprawozdania z działalności przygotowanego przez zarząd i uznanie go za poprawne) oznacza, że stary zarząd powinien oddać władzę nowym członkom i że nie może dalej prowadzić działalności w imieniu organizacji.

Walne Zebranie Członków

Podstawowym kompletem dokumentów z Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, zarówno sprawozdawczego, jak i sprawozdawczo – wyborczego są odpowiednio:

- protokół z przebiegu zebrania wraz z podjętymi uchwałami,
- lista obecności, stanowiąca aktualną liczbę członków,
- sprawozdanie merytoryczne z działalności,
- protokół komisji skrutacyjnej i komisji uchwał i wniosków.

Walne Zebranie Członków

Walne Zebranie Członków powinno odbywać się zgodnie z przyjętymi zasadami wynikającymi z zapisów statutu czy przyjętego na jego podstawie Regulaminu Obrad Walnego Zebrania Członków!

Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Współpracy Społecznej
ul. Korsarzy 34
70-540 Szczecin
www.wws.wzp.pl

Wielosobowe stanowisko do spraw społecznych i organizacji pozarządowych

- Magdalena Pieczyńska, tel. 91/44 16 224, e-mail: mpieczynska@wzp.pl